31 mart Azərbaycanlıların Soyqırımı Günüdür

N13 (1112) 31 mart - 8 aprel 2020-ci il

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet Qiyməti razılaşma yolu ilə Qəzet 1999-cu ildən çıxır

İlham Əliyev: “Bu xəstəxananın işə düşməsi koronavirusa qarşı mübarizədə bizə əlavə imkanlar yaradacaqdır”

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva martın 28-də Bakıda “Yeni klinika” tibb müəssisəsinin açılışında iştirak ediblər.

Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin - TƏBİB-in İdarə Heyətinin sədri Ramin Bayramlı dövlətimizin başçısına burada yaradılan şərait barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, müvəqqəti olaraq bu müəssisədə koronavirusa yoluxan və ağır simptomları olan xəstələr müalicə alacaqlar. Bu tibb ocağında quraşdırılan avadanlıq istər müalicə, istərsə də müayinə işini ən yüksək səviyyədə və dəqiqliklə yerinə yetirməyə hərtərəfli imkan verir. Görülən bütün bu işlərin isə bir məqsədi var: Azərbaycan vətəndaşlarının hərtərəfli tibbi xidmətlə təmin olunması. Tibb ocağı 575 çarpayılıqdır. Burada cərrahiyyə, terapiya, təcili tibbi yardım, poliklinika, ürək və damar cərrahiyyəsi, neyrocərrahiyyə, hemodializ və digər şöbələr fəaliyyət göstərəcək. Xəstəxanada 1500-dən artıq həkim və tibbi heyət çalışacaq.

“Yeni klinika” tibb müəssisəsində yaradılan şəraitlə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev xəstəxananın kollektivi ilə görüşüb.

Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxış edib. O, deyib:

- Bu gün ölkəmizin ən böyük xəstəxanalarından biri olan yeni xəstəxana fəaliyyətə başlayır. Bu, çox əlamətdar hadisədir. Xəstəxana bütün müasir standartlara cavab verir. Xəstəxananın binasının həm xarici görünüşü çox gözəldir, həm də memarlıq baxımından şəhərimizin simasına əlavə yaraşıq verir. Ən önəmlisi odur ki, bu xəstəxanada ən müasir standartlar tətbiq olunur, ən müasir avadanlıq alınıbdır, təchizatla bağlı bütün işlər ən yüksək səviyyədə görülübdür. Hesab edirəm ki, bu gün bu xəstəxana Azərbaycanda təchizat baxımından, avadanlıq baxımından və burada göstəriləcək xidmət baxımından aparıcı xəstəxanadır.

Bildiyiniz kimi, bu xəstəxana mənim təşəbbüsümlə inşa edilibdir. Yadımdadır, bu qərar qəbul olunanda bəziləri hesab edirdi ki, buna ehtiyac yoxdur. Çünki son illər ərzində ölkəmizdə bir çox xəstəxanalar inşa edildi və yeni böyük xəstəxananın inşası hesab olunurdu ki, lazımsızdır. Ancaq həyat onu göstərdi ki, bu, çox düzgün və vaxtında verilmiş qərar idi. Çünki sabahdan etibarən bu xəstəxanada koronavirus xəstələri müalicə olunacaqlar. Pandemiya başa çatana qədər bu xəstəxanada yalnız koronavirus xəstələri müalicə alacaqlar. Ona görə bu xəstəxananın işə düşməsi əlbəttə ki, koronavirusa qarşı mübarizədə bizə əlavə imkanlar yaradacaqdır.

Koronavirus xəstələrinin buraya yerləşdirilməsi hesab edirəm ki, ən düzgün qərardır. Çünki hazırda bu insanlar ən həssas təbəqədir və onların müalicəsi, onlara lazımi tibbi xidmətin göstərilməsi ən vacib məsələdir. Çünki siz həkimlər yaxşı bilirsiniz ki, hazırda hətta ən inkişaf etmiş ölkələr bu xəstəliklə mübarizədə böyük problemlər yaşayır və inkişaf etmiş ölkələrdə gündə minə yaxın insan vəfat edir. Əgər tibb sahəsi çox inkişaf etmiş ölkələrdə bu xəstəliklə bağlı belə böyük problemlər varsa, təsəvvür etmək çətin deyil ki, bizim üçün nə qədər böyük problem yarana bilər. Ona görə koronavirus xəstələrinə ən yüksək xidmətin göstərilməsi üçün ölkəmizin ən müasir, ən gözəl xəstəxanası mənim qərarımla onların ixtiyarına verilir və siz həkimlər burada onlara xidmət göstərəcəksiniz.

Bütövlükdə son illərdə ölkəmizin səhiyyə sisteminin təkmilləşdirilməsi sahəsində böyük işlər görülmüşdür. 2004-cü ildən bu günə qədər 750-dən çox tibb müəssisəsi tikilib və ya əsaslı şəkildə təmir edilib. Onların bir çoxunun açılışında mən şəxsən iştirak etmişəm. Bu gün Azərbaycanda elə şəhər yoxdur ki, orada müasir tibb mərkəzi, xəstəxana olmasın. Üç-dörd şəhərdə mərkəzi rayon xəstəxanasının tikintisi davam edir və yaxın vaxtlarda orada açılışlar gözlənilir. Təkcə bu il Qazax, Goranboy və Şəmkir şəhərlərində mənim iştirakımla mərkəzi rayon xəstəxanalarının açılışı olmuşdur. Təsəvvür edin, əgər biz bu sahəyə fikir verməsəydik, bu gün bizim vəziyyətimiz əlbəttə ki, tələbatımızı təmin edə bilməzdi.

Bu gün biz koronavirus xəstələrini bir neçə xəstəxanada yerləşdiririk, o cümlədən Bakı şəhərində və bölgələrdə. Əgər bizdə bu infrastruktur olmasaydı, bu xəstəliyə qarşı necə mübarizə apara bilərdik?! Eyni zamanda, onu da bildirməliyəm ki, son illərdə həkimlərin peşəkarlığı böyük dərəcədə artıb. İndi təsəvvür etmək olmur ki, 10-15 il bundan əvvəl Azərbaycanda çox çətin əməliyyatların həyata keçirilməsi mümkünsüz idi. Bu gün isə bizim həkimlərimiz ən çətin əməliyyatları aparırlar, insanları həyata qaytarırlar, neçə ildir ki, açıq ürək, orqanların transplantasiyası əməliyyatları keçirilir. Yəni, bütün bunları bir neçə il bundan əvvəl təsəvvür etmək belə mümkün deyildi. Ona görə həkimlərin təlimi, onların peşəkarlığının artırılması sahəsində də böyük işlər görüldü. Bizim tələbələrimiz xarici ali tibb məktəblərinə ezam edildilər, həmçinin kurslarda təlim keçdilər. Odur ki, bu gün bizim səhiyyə infrastrukturumuz həkimlərin peşəkarlığı və bilikləri ilə uzlaşmalıdır.

Əlbəttə, hesab edirəm ki, icbari tibbi sığortanın Azərbaycanda tam tətbiq edilməsi nəticəsində biz səhiyyə sistemində çox ciddi dönüşə nail olacağıq. Bildiyiniz kimi, üç şəhərdə pilot layihə həyata keçirilmişdir. Mənə verilən məlumata görə, o şəhərlərin sakinləri İcbari Tibbi Sığorta Agentliyinin fəaliyyətindən çox razıdırlar, həkimlər də razıdırlar və xəstələr də lazımi müalicə alırlar. Ona görə bu ildən başlayaraq ölkə üzrə icbari tibbi sığortaya tam keçid nəzərdə tutulurdu. Ancaq koronavirus xəstəliyinin müdaxiləsi nəticəsində bu proqramın icrası müəyyən dərəcədə təxirə salına bilər. Çünki biz öz addımlarımızı vəziyyətə görə atmalıyıq. O cümlədən, hesab edirəm ki, koronavirusla mübarizədə də biz qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsi nəticəsində vəziyyəti nəzarət altında saxlayırıq. Halbuki bir daha demək istəyirəm, ən inkişaf etmiş ölkələrdə vəziyyət nəzarətdən çıxıbdır. Minlərlə insanın ölməsi və xəstəliyin demək olar ki, dünyada geniş yayılması bütün ölkələr üçün böyük sınaqdır, böyük çağırışdır. Biz elə işləməliyik, elə tədbirlər görməliyik ki, bu vəziyyətdən az itkilərlə çıxaq. Bu məqsədlə mənim göstərişimlə operativ qərargah yaradıldı. Qərargah 24 saat işləyir. Hesab edirəm ki, qərargahın fəaliyyəti nəticəsində biz çox önəmli addımlar ata bildik.

Biz Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə təmasdayıq. Hesab edirəm ki, biz birinci ölkələrdən idik ki, bu təşkilatla təmas yaratdıq və onların mütəxəssislərini ölkəmizə dəvət etdik. Onlar vəziyyətlə tanış oldular və bizdə görülən işlərə yüksək qiymət verdilər. Eyni zamanda, biz beynəlxalq aləmin məsuliyyətli və çox dəyərli üzvü kimi Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına koronavirusla mübarizə aparmaq üçün 5 milyon dollar ianə verdik. Bu da bizim ümumi işimizə, dünyanın üzləşdiyi problemin həllinə verdiyimiz dəyərli töhfədir. Əlbəttə, ölkəmizdə görülən bütün işlər, qəbul edilmiş qərarlar bir məqsədi güdür ki, biz bu ağır sınaqdan az itkilərlə çıxaq və vətəndaşlarımızı maksimum dərəcədə qoruyaq. Ona görə martın 14-də və ondan sonrakı tarixlərdə qəbul edilmiş qərarlar, karantin rejiminin tətbiq olunması, sabahdan etibarən yeni məhdudlaşdırıcı tədbirlərin görülməsi və onların qüvvəyə minməsi hesab edirəm ki, vəziyyətə uyğun atılmış addımlardır. Çünki biz birinci ölkələrdən idik ki, ali məktəbləri, məktəbləri, uşaq bağçalarını bağladıq, quru sərhədlərimizi bağladıq, aviareyslərin sayını kəskin azaltdıq. Hazırda cəmi iki istiqamət üzrə, özü də həftədə bir dəfə aviareyslər təşkil edilir. Bu aviareyslər ancaq Azərbaycan vətəndaşlarını ölkəmizə gətirmək rejimində işləyir. Onu da bildirməliyəm ki, bu günə qədər 10 mindən çox Azərbaycan vətəndaşı digər ölkələrdən ölkəmizə təxliyə edilib. Hazırda Azərbaycana gəlmiş hər bir insan karantinə yerləşdirilir. Hesab edirəm ki, bizim karantin üçün də gördüyümüz işlər nümunəvi xarakter daşıyır. Çünki karantinə alınan insanlar dörd və beş ulduzlu otellərdə saxlanılır. O cümədən, mindən çox insan Atletlər kəndində saxlanılır.

Fürsətdən istifadə edərək iş adamlarına bu otelləri ümumi işimizə təmənnasız təqdim etdikləri üçün minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Onların arasında ölkəmizin ən böyük oteli olan “Bulvar Hotel” bu xəstəliklə mübarizə aparmaq üçün öz imkanlarını tamamilə təqdim etdi. “Qafqaz”, “Pullman” otelləri, bölgələrdə, o cümlədən Lənkəran şəhərində, Lerik şəhərində, bizim digər şəhərlərimizdə, Nabranda yerləşən otellər - yəni, bizim dörd, beş ulduzlu bütün əsas otellərimiz, istirahət zonaları karantində saxlanılan insanların sərəncamına verildi. Bundan başqa, bizim bəzi dövlət qurumlarının istirahət zonaları vardır, onlar da bu işə cəlb edildilər. Yəni, bir daha demək istəyirəm ki, karantində qalan insanların rahatlığı təmin edilib, dövlət bütün xərcləri öz üzərinə götürüb. Belə də olmalıdır. Bizim dövlətimiz hər zaman vətəndaşın yanındadır və bu ağır günlərdə bir daha biz bunu nümayiş etdirdik.

Ölkəmizin bir nömrəli xəstəxanasını koronavirus xəstələrinin sərəncamına vermək – bundan böyük addım ola bilməz. Ona görə əvvəlki dövrlərdə qəbul edilmiş bütün qərarlar vəziyyətə uyğun verilirdi, o cümlədən ictimai iaşə obyektlərinin iş qrafikinin məhdudlaşdırılması da. Çünki biz başa düşürük ki, insanlar artıq buna öyrəşib, bəzi insanlar artıq öz evlərində yemək bişirmirlər, gedirlər ictimai iaşə obyektlərində qidalanırlar. Biz başa düşürdük ki, bəri başdan bu obyektləri bağlamaq olmaz. Biz tədricən bunu etdik, iş rejimini məhdudlaşdırdıq. Amma indi görürük ki, bu obyektlər koronavirus xəstəliyinin yayılmasında əfsuslar olsun böyük rol oynayır. Ona görə biz hər bir qərarı qəbul edərkən həm xəstələri, həm sahibkarları, həm də işləyən insanları düşünürük ki, bu vəziyyətdən az itkilərlə çıxaq.

Əlbəttə, koronavirus ölkə iqtisadiyyatına da böyük zərbədir. Bizim iqtisadiyyatımız yanvar-fevral aylarında çox yüksək templərlə inkişaf edib. Təkcə onu demək kifayətdir ki, qeyri-neft sektorunda iqtisadi artım 6,7 faizdir. Bu, dünya miqyasında ən yüksək göstəricilərdən biridir. Qeyri-neft sektorunda sənaye istehsalı isə 21,7 faiz artıb. Mən düşünürəm ki, bu, rekord göstəricidir. İnflyasiya 2,8 faizdir, əhalinin gəlirləri 9 faiz artıb. Yəni, bu artım inflyasiyanı böyük dərəcədə üstələyir. Orta əməkhaqqı əhəmiyyətli dərəcədə artıb. Azərbaycana gələn turistlərin sayı yanvar-fevral aylarında 18 faiz artıb. Onu da nəzərə almalıyıq ki, son 5 il ərzində turistlərin sayı ardıcıllıqla artıbdır. Yəni, bütün bunlara indi elə bil ki, ara verilir. Əlbəttə ki, indiki şəraitdə bütün ölkələr böyük iqtisadi çətinliklərlə üzləşirlər. İnkişaf etmiş ölkələrin dövlət, hökumət başçıları artıq açıq bəyan edirlər ki, bu xəstəlik çox ciddi böhrana gətirib çıxaracaq. Eyni zamanda, aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumları da artıq açıq şəkildə bəyan edirlər ki, bu xəstəlik və onun törətdiyi və törədə biləcəyi fəsadlar 2008-2009-cu illərin böhranından daha da ağır olacaqdır. Dünya iqtisadiyyatına böyük zərbə vurulubdur. Üstəgəl neftin qiyməti iki dəfədən çox düşdü və 24 dollar səviyyəsindədir. Bu, əlbəttə ki, bizim üçün böyük itkilərə gətirib çıxaracaq. Ancaq bizim əvvəlcədən qəbul edilmiş qərarlar əsasında gördüyümüz işlər hesab edirəm imkan verəcək ki, biz bu sınaqdan da şərəflə çıxa bilək.

Amma hər kəs başa düşməlidir ki, dünya yeni dövrə qədəm qoyub. Bu, nə qədər davam edəcək heç kim bilmir. Xəstəlik nə qədər davam edəcək heç kim bilmir. Hesab edirəm ki, bütün proqnozlar şərti xarakter daşıyır. Bu xəstəliyin fəsadları özünü hansı formada büruzə verəcək? Bunu da biz bilmirik. Çünki biz hələ ki, bu xəstəliyin ibtidai mərhələsindəyik və özümüzü maksimum qorumalıyıq.

Dövlət bütün işləri görür. Qeyd etdiyim tədbirlər hesab edirəm ki, ən düzgün tədbirlərdir. Eyni zamanda, sahibkarları, işini itirənləri dəstəkləmək üçün mənim Sərəncamımla Nazirlər Kabinetinə bir milyard manat vəsait ayrıldı, dörd işçi qrupu yaradıldı. Bu işçi qruplarının vəzifəsi məşğulluq məsələlərini həll etmək, iqtisadi sabitliyi təmin etmək, makroiqtisadi vəziyyəti sabit saxlamaq və bizim maliyyə imkanlarımızı səfərbər etməkdir. Bu işçi qrupları fəaliyyətə başlayıb və təkliflər hazırlanır. Biz mütləq həm xəstələrə sahib çıxacağıq və çıxırıq, həm də ki, iş adamlarına. Xüsusilə bildirməliyəm ki, Azərbaycanın iş adamları və Azərbaycan cəmiyyəti bu vəziyyətdə özünü çox ləyaqətlə aparır. Bilirsiniz ki, mənim təşəbbüsümlə Koronavirusla Mübarizəyə Dəstək Fondu yaradıldı və Prezidentin ehtiyat fondundan ilkin olaraq 20 milyon manat bu fonda ianə verilmişdir. Fondun fəaliyyətə başlamasından 10 gün keçməyib, dünən axşam mənə verilən məlumata görə, artıq bu fondda 90 milyon manat yığılmışdır. Bunun mütləq əksəriyyəti şirkətlər tərəfindən verilən ianələrdir. Buna görə mən Azərbaycanın biznes nümayəndələrinə təşəkkürümü bildirirəm. Onlar əsl vətənpərvərlik və həmrəylik nümayiş etdirmişlər. Eyni zamanda, adi insanlar da imkan daxilində öz dəstəyini göstərirlər. Mənə müntəzəm olaraq məlumat verilir. Elə adam var ki, bir manat köçürür. Ona “Çox sağ ol!” deyirik. O da öz vətəndaşlıq borcunu yerinə yetirir. Deməli, onun imkanı buna çatır. Bu, bir daha göstərir ki, biz, - mən bunu demişəm, bir daha demək istəyirəm, - böyük xalqıq, ən ağır dövrdə birləşə bildik. “Biz birlikdə güclüyük!” şüarı hesab edirəm ki, bu xəstəlik başa çatandan sonra da qüvvədə olacaq. Biz bu birliyi, həmrəyliyi nümayiş etdiririk.

Bəzi insanlar qəbul edilmiş qaydaları pozmağa çalışırlar. Beləliklə, həm özlərini, həm yaxınlarını, həm də ki, tanımadığı insanları risk altına qoyurlar. Bunu etmək olmaz. Bu qadağalar ona görə qəbul edilib ki, yoluxma halları məhdudlaşdırılsın. Yaşı 65-dən yuxarı olan insanlar küçəyə çıxa bilməzlər. Bunu onlar başa düşməlidirlər. Bizim polis işçiləri onları çox mülayim formada başa salmağa çalışırlar. Siz indi yaxşı bilirsiniz ki, bəzi ölkələrdə polis nümayəndələri necə davranırlar. Televizorda görürük, heç iki-üç sual da vermir, dərhal hərəkətə keçir. Bizim polisimiz insanları qoruyur. İndi onların üzərinə böyük yük, böyük məsuliyyət düşür. Onlar da öz sağlamlıqlarını risk altına atırlar. Gecə-gündüz küçələrdə onu başa sal, bunu başa sal. Biz nə etməliyik?! Qaydaların pozulmasına imkan verə bilmərik. Biri deyir ki, mənə heç nə olmaz, biri deyir ki, mən qorxmuram. Söhbət ondan getmir ki, sənə heç nə olmaz, yoxsa olar. Birincisi, sənə bir şey olarsa, gərək ən azı 10 həkim sənə qulluq etsin, 10 həkim öz həyatını, sağlamlığını, yaxınlarının sağlamlığını risk altına atsın bir məsuliyyətsiz adama görə. Bu, tamamilə qəbuledilməz bir fikirdir ki, “mən qorxmuram, mənə bir şey olmaz”. Hesab edirəm ki, belə adamlar məsuliyyətə cəlb edilməlidir. Biz maksimum çalışırıq ki, bu vəziyyətdə insanların narahatlığını anlayaq və kömək göstərək. Hər kəs üçün çətindir. Aydın məsələdir ki, evdə oturmaq çətindir. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, son illər ərzində Bakı şəhərində, bütün digər yerlərdə, rayonlarda gözəl parklar, istirahət zonaları salınıbdır, hava da yaxşıdır. Ancaq hər bir adam məsuliyyətli olmalıdır. Olmaz belə. Yaşı 65-dən yuxarı insanlar evdə oturmalıdırlar. Vəssalam, birmənalı şəkildə! Həmçinin 10-dan çox insan bir yerə toplaşmamalıdır. Bunu da pozurlar. Ona görə də bu tədbirlər daha da sərtləşdiriləcək.

İndi görün Avropanın inkişaf etmiş ölkələrində nələr baş verir. Orada 2 nəfərdən çox adam bir yerə yığışa bilməz, 2 nəfərdən çox. Əgər polis işçiləri onu görürlərsə, dərhal ölçü götürürlər. Heç yalvar-yapış etmirlər, ölçü götürürlər. Ona görə bizdə hər bir kəsdə məsuliyyət hissi olmalıdır. Məsuliyyət hissi də bu gün sərgilədiyimiz həmrəylik və birlik hisslərinin səviyyəsinə qalxmalıdır.

Əlbəttə ki, bu mübarizədə əsas yük həkimlərin üzərinə düşür. Mən fürsətdən istifadə edərək Azərbaycan həkimlərinə təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Biz onların maddi təminatının yaxşılaşdırılması üçün əlavə tədbirlər görmüşük. Bildiyiniz kimi, koronavirus xəstələrinə xidmət göstərən həkimlərin maaşı 3, 4, 5 misli məbləğində artırılıb. Bu, dövlət tərəfindən həkimlərə göstərilən diqqətin təzahürüdür. Ancaq mən bilirəm və tam əminəm ki, həkimlərin əsas motivasiyası bu, deyil. Əsas odur ki, onlar öz vəzifə borcunu yerinə yetirmək istəyirlər. Onlar Hippokrat andına sadiqliklərini göstərmək istəyirlər. Onlar xalqımıza xas olan ən yüksək xüsusiyyətləri nümayiş etdirirlər və öz həyatlarını risk altına ataraq xəstələrə xidmət göstərirlər.

Mən bir daha demək istəyirəm ki, dövlət nə lazımdırsa edir. Həkimlər əllərindən gələni edirlər. Xalqımız birlik, həmrəylik nümayiş etdirir. Ümid edirəm ki, məsuliyyət də lazımi səviyyədə olacaqdır. Belə olan halda, biz bu çətin sınaqdan az itkilərlə çıxa bilərik, öz vətəndaşlarımızın sağlamlığını qoruya bilərik. Bir daha həm özümüzə, həm bütün dünyaya nümayiş etdiririk ki, biz böyük xalqıq.

Neft-qaz sektoruna 937,5 milyon manat yönəldilib

Yanvar-fevral aylarında neft-qaz sektoruna 937,5 milyon manat yönəldilib. Keçən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyaların həcmi 27,6 faiz artıb.

Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, iki ayda neft-qaz sektorunda 5 milyard 23,8 milyon manatlıq məhsul istehsal olunub. Sənayenin bu sektorunda məhsul istehsalı əvvəlki ilin eyni aylarına nisbətən 1,3 faiz geriləyib. Neft-qaz sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər isə 2,1 faiz azalıb.

Sənaye məhsulunun 68,4 faizi mədənçıxarma sektorunda istehsal edilib. Ötən ay sənaye məhsullarının istehsalçı qiymətləri indeksi yanvarla müqayisədə 91,3 faiz, o cümlədən mədənçıxarma sənayesi üzrə 89 faiz olub.

Fevralın 1-nə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda 34,7 min nəfər çalışıb. Yanvarda neft-qaz sektorunda nominal əməkhaqqı isə 3407 manat təşkil edib.

Çin iqtisadiyyatı normallaşır, risklər isə hələ də yüksəkdir

Koronavirusun yayılmasının təsiri ilə yaranmış hərtərəfli şokdan sonra Çinin iqtisadiyyatında bir sıra normallaşma əlamətləri özünü göstərir, buna baxmayaraq risklər də ciddi şəkildə qalmaqdadır. Beynəlxalq Valyuta Fondunun (BVF) nümayəndələri koronavirus pandemiyasının təsirlərindən bəhs edən bloqda qeyd ediblər ki, Çinin iri firmalarının əksəriyyəti fəaliyyətini bərpa edib, yerli sa-

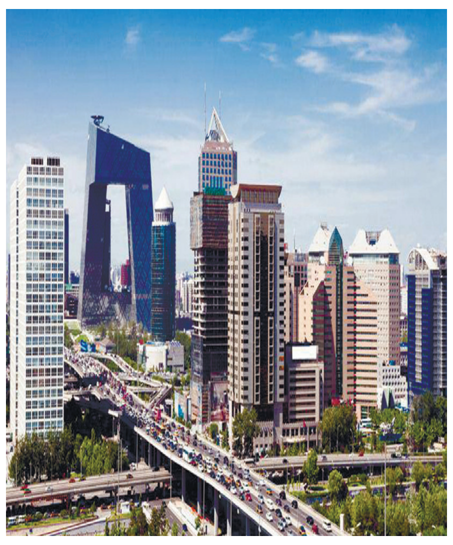

kinlərdən çoxu iş yerlərinə qayıdıb. Bütün müsbət hallarla yanaşı, BVF ekspertləri mövcud vəziyyətə ehtiyatla yanaşırlar, onların fikrincə, ölkədaxili və beynəlxalq səfərlərin bərpa olunması ilə xəstələnən insanların sayı yenidən arta bilər. Başqa ölkələrdə virusun yayılması və maliyyə bazarlarındakı tərəddüdlər iqtisadi həyatın bərpa olunduğu şəraitdə istehlakçıları və firmaları Çin mallarından çəkinməyə məcbur edə bilər.

Rusiyada tranzit yurisdiksiyalara daşınan gəlirlər üçün vergilər artırılacaq

Maliyyə Nazirliyindən bildirilib ki, ofşor hesablara köçürülən gəlirlər üçün vergilərin artırılması Kipr və tranzit adlandırılan digər yurisdiksiyalara şamil olunacaq. Adətən, şirkətlər bu yurisdiksiyalarda ikiqat vergitutmaya yol verməmək barədə müqavilələrdə müəyyənləşdirilmiş aşağı dərəcələrintətbiqiməqsədilətəsisedilir. Prezident Putin ölkə vətəndaşlarına müraciətində bildirib ki, Rusiyadan ofşor yurisdiksiyalara faiz və dividend şəklində köçürülən bütün gəlirlər 15 faizlik adekvat vergiyə cəlb edilməlidir. "Hazırda bu cür vəsaitlərin üçdəikisi, əslində, bunlar konkret fiziki şəxslərin gəlirləridir, optimallaşdırma adlandırılan müxtəlif sxemlərin sayəsində cəmi 2 faiz vergi ödəyirlər, halbuki azgəlirli vətəndaşların gəlir vergisinin dərəcəsi 13 faizdir. Bu, əlbəttə, yumşaq deyilsə, ədalətsizlikdir", - Prezident vurğulayıb. Verginin artırılması Avropa istiqrazlarını və ümumiyyətlə, Rusiya şirkətlərinin istiqrazlarını, eləcə də xarici bankların təqdim etdikləri istiqrazları əhatə etməyəcək. Maliyyə Nazirliyinin məlumatına görə, bu dəyişiklik 2021-ci ildən qüvvəyə minəcək və 2020-ci ilin gəlirlərinə tətbiq edilməyəcək.

İƏİT böhranın dərinləşəcəyi barədə xəbərdarlıq edib

İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatı (OECD) dünyanın koronavirus epidemiyasının iqtisadi təsirlərini aradan qaldırılmasının illərlə davam edəcəyi barədə xəbərdarlıq edib.

OECD-nin Baş katibi Xose Anxel Qurria BBC-yə verdiyi açıqlamada koronavirusun yayılmasının yaratdığı iqtisadi şokun artıq 2008-ci ildə yaşanılmış maliyyə böhranından daha ciddi bir hala gəldiyini bildirərək, dünyanın ən böyük iqtisadiyyata malik ölkələrinin qarşıdakı aylarda resessiyaya girə biləcəyini vurğulayıb.

Qurria ölkələrin işləri tez bir zamanda qaydasına qoyacağının bir xəyal olduğunu, koronavirus epidemiyasının iqtisadi artımı yarıya endirib 1.5 faizə sala biləcəyini və hətta bu proqnozun belə "çox nikbin" göründüyünü bildirib.

OECD Baş katibi bu proses nəticəsində nə qədər insanın işsiz qalacağının və ortaya çıxacaq işsizlik probleminin necə həll ediləcəyinin qeyri-müəyyən olduğunu deyib.

Hökumətlərin borclanma qaydalarını yaddan çıxarıb, böhrandan çıxmaq üçün əllərindəki bütün imkanlardan istifadə etməsinin zəruri olduğunu bildirən Qurria böyük büdcə kəsirlərinin hazırda borclu ölkələrin boynunda illər boyu daşıyacaqları bir yükə çevrildiyini qeyd edib.

Dünyanın iqtisadi baxımdan ən böyük 20 ölkəsindən ibarət G20 qrupunun "iqtisadi fəaliyyətdə sürətli enişdən sonra sürətli yüksəliş olacağı" mövqeyinə qarşı çıxan Qurria bu vəziyyətdən çıxmağın uzunmüddətli bir proses olacağı qənaətindədir.

OECD-nin böhranla mübarizə üçün təklifləri isə bunlardan ibarətdir:

- **pulsuz virus testlərinin keçirilməsi;**
- **həkimlər və tibb bacıları üçün daha yaxşı təchizat;**
- **sərbəst və digər şəkillərdə işləyənlərə nağd pul köçürülməsi;**
- **şirkətlər üçün vergi ödənişlərinə fasilə verilməsi.**

Ölkəyə düyü idxalı azalıb

Bu ilin yanvar-fevral aylarında Azərbaycan 7859 ton düyü idxal edilib.

Dövlət Gömrük Komitəsindən bildirilir ki, idxal edilən düyünün dəyəri 4,7 milyon ABŞ dolları olub. Xatırladaq ki, keçən ilin eyni dövründə ölkəyə dəyəri 7,8 milyon dollar olmaqla 9560 ton düyü idxal edilib.

Fransada biznesin dəstəklənməsi üçün vergi tədbirləri açıqlanıb

Dövlət Maliyyələri Baş İdarəsindən bildirilib ki, səhiyyə sahəsində fövqəladə vəziyyətlə əlaqədar şirkətlər və özüməşğul vergi ödəyiciləri gələcək vergi ödənişlərini cərimələnmədən təxirə sala bilərlər. Vergi orqanlarının məlumatına görə, "biznesin dəstəklənməsi ilə bağlı bu müstəsna tədbirlər" Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun martın 12-də koronavirusla bağlı elan etdiyi siyasətə uyğundur. Həmin tədbirlər çərçivəsində birbaşa vergilərini gələcək müddətlərə təxirə salmaq üçün korporativ vergi departamentinə müraciət edə bilərlər.

Mart ayında vergilərini ödəmiş şirkətlər də ödədikləri məbləğin geri qaytarılmasını tələb edə bilərlər. Bundan əlavə, peşə gəlirlərindən vergilərini hər ay ödəyən muzdla işləyən vergi ödəyiciləri vergi ödənişini üç dəfə, vergiləri rüblük ödəyənlər isə növbəti rübə qədər təxirə sala bilərlər. Sahibkarlıq fəaliyyətinə görə aylıq yerli vergi ödəyənlər və əmlak vergisi ödəyiciləri isə birbaşa öhdəliklərini onlayn vergi hesabında dayandıra bilərlər.

"WhatsApp" koronavirus haqqında dezinformasiya ilə mübarizədə kömək edəcək

Koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar sosial şəbəkə və messencerlərdə təhlükəli xəstəlik haqqında mesajlar çox paylaşılır. Əksər hallarda belə informasiya yanlış olur. İT nəhəngləri "COVID-19" haqqında yalan məlumatların yayılması ilə mübarizə üçün tədbirlər alırlar. Məsələn, "WhatsApp" və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) infeksiya haqqında doğru məlumatlardan ibarət portal hazırlayıblar. Yeniavaz.com "ICTnews"a istinadən xəbər

verir ki, layihədə "WhatsApp" və ÜST-dən başqa, UNICEF və BMT-nin İnkişaf Proqramı iştirak edir. Resursda virus haqqında əsas informasiya, yoluxmanın qarşısının alınması üçün tövsiyələr, həmçinin pandemiya şəraitində messencerdən effektiv istifadə nümunələri yerləşdirilib.

"WhatsApp" nümayəndələri yaxınlarla qrup çatları və videozənglər vasitəsi ilə ünsiyyət saxlamağı, yalnız etibarlı informasiya mənbələrinə etibar etməyi və doğruluğuna əmin olmadığınız halda xəstəlik haqqında məlumatları başqa kontaktlara göndərməməyi tövsiyə edirlər. Mövcud şəraitdə messencerin uğurlu işinə dair real nümunələr göstərilir.

ABŞ-da hər vətəndaşa 1 200 dollar veriləcək

ABŞ prezidenti Donald Tramp 2 trilyon ABŞ dollarından çox dəyəri olan iqtisadi stimullaşdırma tədbirləri haqqında qanunu imzalayıb.

Bundan əvvəl iqtisadi paket Senat və Konqresin Nümayəndələr Palatası tərəfindən təsdiq edilib.

Bu, ABŞ tarixindəki ən böyük iqtisadi yardım paketidir.

Belə ki, sonuncu dəfə Konqres 2008-ci ildə dünya maliyyə böhranının təsirlərini azaltmaq üçün 800 milyard ABŞ dolları həcmində yardım paketini təsdiqləmişdi.

Sənəddə işsizlik müavinətlərinin ödənilməsi, xəstəxanalara yardım, biznesin və bütün sahələrin təşviqi nəzərdə tutulur.

Bundan əlavə, ABŞ vətəndaşları adambaşına təxminən 1 200 ABŞ dolları məbləğində birdəfəlik ödəmələr ala biləcəklər.

"Facebook" yüzlərlə hesabı sildi

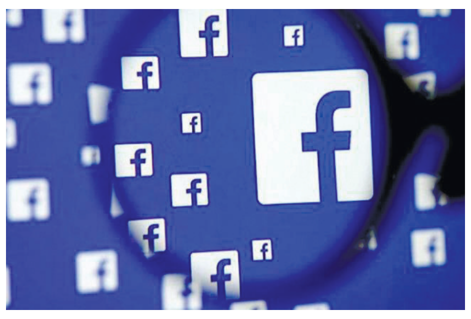

"Facebook" ABŞ əleyhinə fəaliyyət göstərən Rusiyaya məxsus 203 səhifəsini silib.

Redaktor.az bildirir ki, "Facebook" rəsmilərinin verdiyi açıqlamada Rusiyadan idarə edildiyi sübut olunan 49 profil, 69 səhifə və 85 "Instagram" hesabının silindiyi təsdiqlənib.

Sosial şəbəkə hesablarının ABŞ siyasətinə dair zarafatlar, ABŞ polisinin şiddəti və ədalətsizliyi ilə bağlı paylaşımlar etdiyi bildirilib. "Facebook" silinən hesabların bu tip paylaşımlarını rəsmi səhifəsində də yerləşdirib.

Təsisçi:
Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor:
Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:
Ziyad Səmədzadə, Aytən Səmədzadə, Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhiş Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Amil Məhərrəmov, Rüfət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasımov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Cahangir Qocayev, Abbas Əliyev

Dizayner:
Lamiyə NƏBİYEVA

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyar Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, «Azermedia» MMC nəşriyyatı mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 2500